

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **RESEC s. r. o.,** se sídlem Jindřichovice pod Smrkem 33, zastoupena JUDr. Ing. Petrem Petržílkem, Ph.D., advokátem se sídlem Dvořákova 1624, Úvaly, proti žalované: **Státní energetická inspekce,** se sídlem Gorazdova 24, Praha 2, proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 6. 2016, sp. zn. 64/051101313, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2018, č. j. 11 Af 36/2016 – 63,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně je držitelkou licence na výrobu elektřiny ve fotovoltaické elektrárně v Jindřichovicích pod Smrkem. Žalovaná jí rozhodnutím ze dne 4. 7. 2014, č. 514005114, uložila pokutu ve výši 119 000 Kč za správní delikt spočívající v tom, že za rok 2012 fakturovala jednotkovou výkupní cenu elektřiny odpovídající zdroji uvedenému do provozu v roce 2009, ačkoli měla správně uplatňovat cenu nižší, stanovenou pro elektrárny uvedené do provozu v roce 2010, neboť jí oprávnění k výkonu licencované činnosti

vyrábění a dodávání elektřiny do elektrizační soustavy v roce 2009 ještě nevzniklo. Nepřiměřený majetkový prospěch, jejž měla za elektřinu dodanou v roce 2012 získat, byl vyčíslen rozdílem stanovených a fakturovaných výkupních cen na 119 075,06 Kč včetně DPH. Ústřední inspektorát žalované odvolání žalobkyně zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil (dále „napadené rozhodnutí“).

[2] Městský soud v Praze v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „městský soud“ a „napadený rozsudek“) žalobu proti napadenému rozhodnutí zamítl. Jelikož spáchání správního deliktu i jeho kvalifikace byly nesporné, posuzoval pouze zákonnost výše uložené pokuty, a to z pohledu žalobních námitek tvrdících, že se jedná o pokutu likvidační, při jejímž stanovení nebylo přihlédnuto k majetkovým poměrům žalobkyně. Městský soud považoval argumentaci nálezy Ústavního soudu i usnesením Nejvyššího správního soudu ohledně znaků likvidační sankce za nepřiléhavou. Podle jeho názoru majetkové poměry žalobkyně nesvědčily o tom, že by pokuta byla jejím poměrům natolik nepřiměřená, že by mohla přivodit její platební neschopnost či ji donutit ukončit podnikatelskou činnost. Žalobkyně konkrétní údaje o stavu majetku ke dni vydání napadeného rozhodnutí neuvedla a její tvrzení o tom, že její příjmy nejsou schopny pokrýt ani běžný provoz a údržbu, doložila nedostatečně, pouze odkazem na výpisy z jediného bankovního účtu (za posledních 5 měsíců před vydáním napadeného rozhodnutí). Schopnost splácet podnikatelský úvěr a plnit daňové povinnosti považoval za odpovědnost žalobkyně a zohlednil i výkaz zisku a ztráty za rok 2016, z něhož je zřejmý kladný výsledek hospodaření. Vzal v úvahu i dlouhodobý hmotný majetek žalobkyně, kladné zůstatky na jiných účtech a skutečnost, že výroba a prodej elektřiny není jedinou podnikatelskou aktivitou žalobkyně. Městský soud nepovažoval uloženou pokutu za likvidační i vzhledem k tomu, že nedosahuje ani částky, jež byla žalobkyni vyplacena za prodej elektřiny v měsíci, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Žalobkyně se v odvolacím řízení soustředila na zpochybnění okamžiku nabytí právní moci licence, a na své majetkové poměry nepoukazovala, takže nebyl důvod, aby se jimi odvolací správní orgán podrobněji zabýval. Městský soud neshledal ani důvod pro moderaci sankce.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[3] Proti napadenému rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, kterou opírá o důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), namítá tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem a vady správního řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech.

[4] Stěžovatelka nesouhlasí s názorem městského soudu, že nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 3/02 ze dne 13. 8. 2002 a sp. zn. Pl. ÚS 52/13 ze dne 9. 9. 2014 nelze použít, neboť i v jejím případě je dolní hranice pokuty stanovena jasně, jako jednonásobek nepřiměřeného majetkového prospěchu. Dodala, že jí byla uložena pokuta vyšší, než je dolní hranice pro předmětný správní delikt, neboť do nepřiměřeného majetkového prospěchu byla chybně započítána i již odvedená daň z přidané hodnoty (DPH). V tomto smyslu pak stanovená výše pokuty nemá oporu ve správním spisu, neboť podle správního orgánu se výše pokuty měla rovnat neoprávněnému majetkovému prospěchu. Zopakovala

žalobní tvrzení, že správní orgány opomněly přihlédnout k jejím majetkovým poměrům a výše pokuty byla a stále je pro ni likvidační. Městský soud nesprávně posoudil její majetkové poměry (kromě aktiv měl vzít v úvahu i pasiva, tj. dluhy a závazky), a tím i otázku likvidační povahy pokuty. Nesouhlasila se závěrem městského soudu o tom, že posouzení likvidační povahy pokuty žalovaným bylo dostatečné. Že stěžovatelka na své majetkové poměry ve správním řízení nepoukazovala, jí nelze klást k tíži.

[5] Žalovaná se ztotožnila s posouzením městského soudu a ohledně započtení DPH do nepřiměřeného majetkového prospěchu odkázala na judikaturu, která to připouští. Navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka je zastoupena advokátem v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s.

[7] Námitka týkající se nesprávného zahrnutí DPH do vyčíslení nepřiměřeného majetkového prospěchu, jehož výše byla určující pro stanovení výměry sankce, nebyla součástí žaloby, takže městský soud neměl příležitost se jí v napadeném rozsudku zabývat. Jelikož stěžovatelka poprvé uplatnila tuto námitku až v kasační stížnosti, ačkoli ji mohla vznést již v žalobě, vyhodnotil ji Nejvyšší správní soud jako nepřípustnou (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[8] Stěžejní kasační námitkou je tvrzení stěžovatelky, že jí pokuta byla uložena ve výši, která je pro ni likvidační, a proto jsou správní rozhodnutí obou stupňů nezákonná. Ze správního spisu není patrno, že by obdobnou námitku vznesla v průběhu správního řízení. V žalobě tvrdila, že její příjmy nejsou schopny pokrýt běžný provoz a údržbu, a že dokonce musela přijmout zápůjčku od svého jednatele na úhradu závazků vůči finančnímu úřadu, přičemž další zhoršení přinese nutnost vydat získaný majetkový prospěch. Popsanou situaci doložila pouze výpisem z jediného bankovního účtu za posledních pět měsíců. Další listiny ilustrující její ekonomickou situaci předložila k výzvě soudu.

[9] Městský soud komplexně zvážil majetkovou situaci stěžovatelky a zohlednil, že stěžovatelka nevynaložila dostatečné úsilí k tomu, aby v žalobě věrohodně popsala a současně doložila své majetkové poměry. Z jí uvedených tvrzení lze i podle mínění Nejvyššího správního soudu usuzovat nanejvýše na nedobrou ekonomickou kondici, o jejíchž příčinách nebylo městskému soudu nic známo. Listina obsahující pohyby na jediném bankovním účtu společnosti je bez kontextu coby důkaz existenčních potíží souvisejících s uloženou pokutou, případně hrozící platební neschopnosti, úpadku nebo zániku, zcela nedostatečná. Závěr městského soudu, vystavěný na kontrastu povrchních žalobních tvrzení a zjištění o stavu majetku a hospodaření (viz odstavec [18] napadeného rozsudku) plynoucích z listin založených ve spisu, jež k výzvě soudu ostatně předložila sama stěžovatelka, považuje Nejvyšší správní soud za správný a zákonný. Není také

pravdou, že by městský soud neuvažoval o majetku jako o souboru aktiv i pasiv, jak namítala stěžovatelka (srov. odst. [19] napadeného rozsudku).

[10] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že městský soud hodnotil majetkovou situaci stěžovatelky v rozhodné době na podkladě údajů plynoucích z listin, které stěžovatelka soudu poskytla v průběhu řízení. Šlo o výkaz zisku a ztráty ke dni 31. 12. 2016, rozvahu k témuž datu a faktury za dodávky elektřiny vykupující společnosti za leden až prosinec 2016. Těmito listinami však nebyl proveden důkaz, neboť městský soud ve věci rozhodl bez jednání. Ačkoli se jedná o vadu řízení, k níž je kasační soud povinen přihlédnout z úřední povinnosti (tj. i bez námitky stěžovatelky, srov. § 109 odst. 4 s. ř. s.), nevedlo to ke zrušení napadeného rozsudku z tohoto důvodu, neboť podle Nejvyššího správního soudu taková vada nemohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Jednak šlo o listiny předložené samotnou stěžovatelkou (a nikoli protistranou sporu) a jednak proto, že argumentace stěžovatelky v kasační stížnosti k hodnocení majetkové situace městskému soudu vytýká pouze to, že jeho závěr o tom, že by pokuta mohla přivodit její platební neschopnost, je nesprávný. Jednotlivé položky uvedené v listinách, jakož ani jejich vypovídací hodnotu nezpochybnila. Požadovala, aby jako součást jejího jmění byla vzata v úvahu aktiva i pasiva, takže i dluhy a závazky. To však městský soud učinil a v odůvodnění napadeného rozsudku vysvětlil, jak a proč údaje o finančních transakcích patrných z předložených listin hodnotil (např. vazby mezi zápůjčkou jednatele stěžovatelce a časově blízkými splátkami dluhu jednateli). Z odůvodnění je zcela zřejmé, že městský soud vzal závazky stěžovatelky v úvahu, nicméně zhodnotil je v kontextu údajů validních pro rok 2016 o kladném výsledku hospodaření, kladném zůstatku peněžních prostředků na účtech, existenci dlouhodobého hmotného majetku značné hodnoty a tržeb za dodanou elektřinu, a přihlédl i k tomu, že stěžovatelka má i jiné podnikatelské aktivity. Takovým úvahám není co do vstupních dat ani logiky co vytknout, ostatně ani stěžovatelka v konkrétní pochybnosti neuvádí (toliko požaduje obecně vzetí pasiv v úvahu). Za této situace není možné očekávat, že by řízení před městským soudem oproštěné od zmíněného procesního pochybení přineslo jiný výsledek v podobě pro stěžovatelku příznivějšího rozhodnutí ve věci samé.

[11] Pokud jde o závěr městského soudu, že úvahy žalované ohledně likvidačního charakteru pokuty nebyly nedostatečné, i s tím se Nejvyšší správní soud ztotožňuje a pro stručnost odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku. Zaměřila-li se stěžovatelčina argumentace v odvolání na jiná pochybení, stěží lze žalované důvodně vyčítat, že k otázce přiměřenosti uložené pokuty toliko zmínila, že přihlížela k ekonomickým podmínkám stěžovatelky, a podrobnější argumentaci z vlastní iniciativy nepřipojila. Napadené rozhodnutí není v tomto směru nepřezkoumatelné, takže městský soud nepochybil, když uzavřel, že nezákonností netrpí.

[12] Jelikož soud neshledal, že by uložená pokuta byla zcela zjevně nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům stěžovatelky, nemohl přisvědčit stěžovatelce v jejím názoru, že pro ni byla likvidační. Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, za správní delikt podle § 16 odst. 1 písm. c) umožňuje uložit pokutu ve výši jedno až pětinásobku nepřiměřeného majetkového prospěchu, nebo do jednoho milionu, je-li nepřiměřený majetkový prospěch nižší než jeden milion [§ 16 odst. 4 písm. b) téhož zákona]. Z toho je zřejmé, že sankce byla

uložena při dolní hranici zákonného rozpětí. Lze ale pochopit, že stěžovatelka vnímá postih jako přísný, neboť je pro ni citelný a zároveň není sporné, že se deliktu nedopustila úmyslně. Judikatura Ústavního soudu citovaná výše, na niž se stěžovatelka odvolávala, ovšem představuje interpretační vodítko závazného charakteru pro ty případy, které procesní soud shledá skutkově a právně podobnými (srovnatelnými) s těmi, v nichž byl formulován právní názor o nepřípustnosti pokut likvidačního charakteru. Zákonné zakotvení sankčního rozpětí u deliktu spáchaného stěžovatelkou je na první pohled formulováno mnohem mírněji, než tomu bylo v případech, kdy musel zasáhnout Ústavní soud (dolní hranice pro sankci byla v jednom případě 500 000 Kč, a v druhém případě 250 000 Kč), proto soud neshledal, že by bylo namístě vyhodnotit situaci stěžovatelky jako srovnatelnou, a uloženou sankci posoudit jako nezákonnou. Městský soud se nesprávného právního posouzení nedopustil.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[13] Nejvyšší správní soud dospěl na základě shora uvedeného k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s. zamítl.

[14] O náhradě nákladů tohoto řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 - 47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. března 2019

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu